■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب امتیاز: سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران ■ مدیر مسئول: مهدی گیوه‌کی

یکشنبه ۱۵ آبان ۱۴۰۱ | ۱۱ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴ | ۲۰ صفحه | سال بیست‌وسوم - شماره ۶۳۴۸ | Sunday - Nov 6, 2022

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱
■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰
■ تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴ ■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
■ شاپا: ISSN1735-3637 ■ پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

امروز در تاریخ

- زادروز علی تجویدی، آهنگساز/ ۱۲۹۸
- زادروز احسان علیخانی، مجری و تهیه‌کننده/ ۱۳۶۱
- سقوط کابینه جعفر شریف‌امامی/ ۱۳۵۷
- زادروز جیمز جونز، نویسنده آمریکایی/ ۱۳۰۰

واحه

ادب نه کسب عبادت نه سعی حق طلبی است
به غیر خاک شدن هرچه هست بی‌ادبی است
بیدل

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۱:۴۸	غروب آفتاب: ۱۷:۰۵
اذان مغرب: ۱۷:۲۳	نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۰۵
اذان صبح (فردا): ۵:۰۶	طلوع خورشید (فردا): ۶:۳۲

پیشخوان

شماره یک

در فاصله کمتر از یک ماه مانده تا آغاز معتبرترین تورنمنت فوتبالی جهان پیشنهاد خواندنی از چگونگی فعالیت ورزشی فوتبالیست‌ها خالی از لطف نیست. آگاهی از چگونگی رسیدن ستاره‌های مشهور به جایگاه بلند ورزشی‌شان همیشه یکی از مسائل کنجکاوی برانگیز بوده‌است و کتاب‌های ورزشی پاسخ مناسبی برای رفع عطش این کنجکاوی است. اما آنچه کتاب های ورزشی اینگونه را جذاب‌تر کرده است رعایت قواعد درست ادبیات در این کتاب‌هاست، آنقدر که گاهی به اندازه یک رمان هیجان‌انگیز خوشخوان است.

کتاب‌های ورزشی حالا چند وقتی است که میان اهالی کتاب با اقبال بیشتری همراه است و همین موضوع باعث شده نشرهای مختلف هم به انتشار متنوع این آثار روی خوشی نشان دهند. یکی از این آثار که به‌تازگی هم منتشر شده مربوط به اسطوره ایتالیایی فوتبال یعنی جی‌جی بوفون است. کتاب «شماره یک» را نشر گلگشت با ترجمه ماشاءا... صفری منتشر کرده‌است. زمانی که از بوفون صحبت به میان می‌آید کلمه اسطوره هم همزمان تداعی می‌شود. وقتی او درون زمین است، انگار بین دو تیر دروازه پرواز می‌کند.

فابیو کاپلو معتقد است که با وجود او درون دروازه، انگار تیم فوتبال به‌جای ۱۱ نفر ۱۲ نفر است. بسیاری او را مارادونای دروازه‌بان‌ها می‌دانند. جایزه‌های بسیار او از فیفا و یوفا و لقب بهترین دروازه‌بان تاریخ توسط فدراسیون بین‌المللی تاریخ و آمار فوتبال، جی‌جی بوفون را تبدیل به شماره یک واقعی کرده است.

در کتاب شماره یک، این اسطوره فوتبال از زندگی‌اش صحبت می‌کند. او زندگی خودش را بدون حذف اشتباهات و نگرانی‌هایش بیان می‌کند. از اولین بازی‌اش در سری A با پارما تا انتقالش به یوونتوس، از روزهای تاریک کالچوپولی تا لحظات پرتنش و پرافتخار در تیم ملی، از سایه سیاه افسردگی تا ملاقات با آلنا تا بزرگ‌ترین دستاوردش تا پدر شدنش.

در صفحات این کتاب، یکی از چهار یا پنج چهره‌ای که برای همیشه در دنیای فوتبال باقی می‌ماند از خودش طوری حرف می‌زند انگار که رمان می‌نویسد. تاریخ‌ها و نام‌ها و خاطرات کنار یکدیگر قرار می‌گیرند. انسانیت یک قهرمان بزرگ در او وجود دارد که پیروز شده، اشتباه کرده است و می‌داند چطور با شجاعت، حتی با موقعیت‌های منفی روبه‌رو شود.

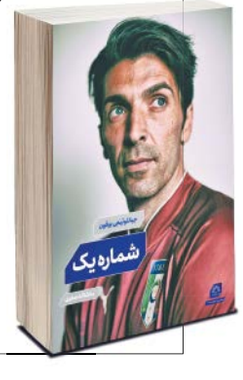

تروریسم رسانه‌ای؛ ۳۸ هزار دروغ در ۴۶ روز

۵ رسانه ضدایرانی در روزهای اغتشاشات چقدر خبر کذب گفتند؟

برای هر شهروند منصفی که اتفاقا دارد در همین جامعه نفس می‌کشد و زندگی می‌کند، دروغ‌پردازی رسانه‌های بیگانه بدیهی‌تر از آن است که نیاز به گواهی داشته باشد اما این رویه به‌واسطه دروغ‌پردازی آنها از سمت کارفرمایان‌شان همچنان ادامه دارد. بررسی عملکرد پنج رسانه ضدایرانی و صفحات مجازی آنها نشان می‌دهد این رسانه‌ها در بازه زمانی ۲۳ شهریور تا ۹ آبان (۴۶ روز) بیش از ۳۸ هزار دروغ را درباره حوادث اخیر ایران منتشر کرده‌اند. در این پیمایش صرفا عملکرد پنج رسانه شامل بی‌بی‌سی فارسی وابسته به دولت انگلیس، ایران‌اینترنشنال وابسته به دولت سعودی، صدای آمریکا و رادیو فردا وابسته به دولت آمریکا و من‌وتو وابسته به جریان بهائیت بررسی شده است. در این بررسی به نسبت حجم اخبار و تولیدات، بی‌بی‌سی بیشترین میزان اخبار خلاف واقع را داشته و ایران‌اینترنشنال و شبکه من‌وتو در رده‌های بعدی قرار دارند. در این پژوهش مصادیق اخبار خلاف‌واقع شامل: جعل خبر، تقطیع، تحریف، وارونه‌سازی، بزرگنمایی و کوچک‌نمایی بوده است. ضمنا اخباری که توسط این رسانه‌ها مورد سانسور خبری قرار گرفته نظیر تکذیبیه‌ها در مورد کشته‌های دروغین مورد بررسی قرار نگرفته است.

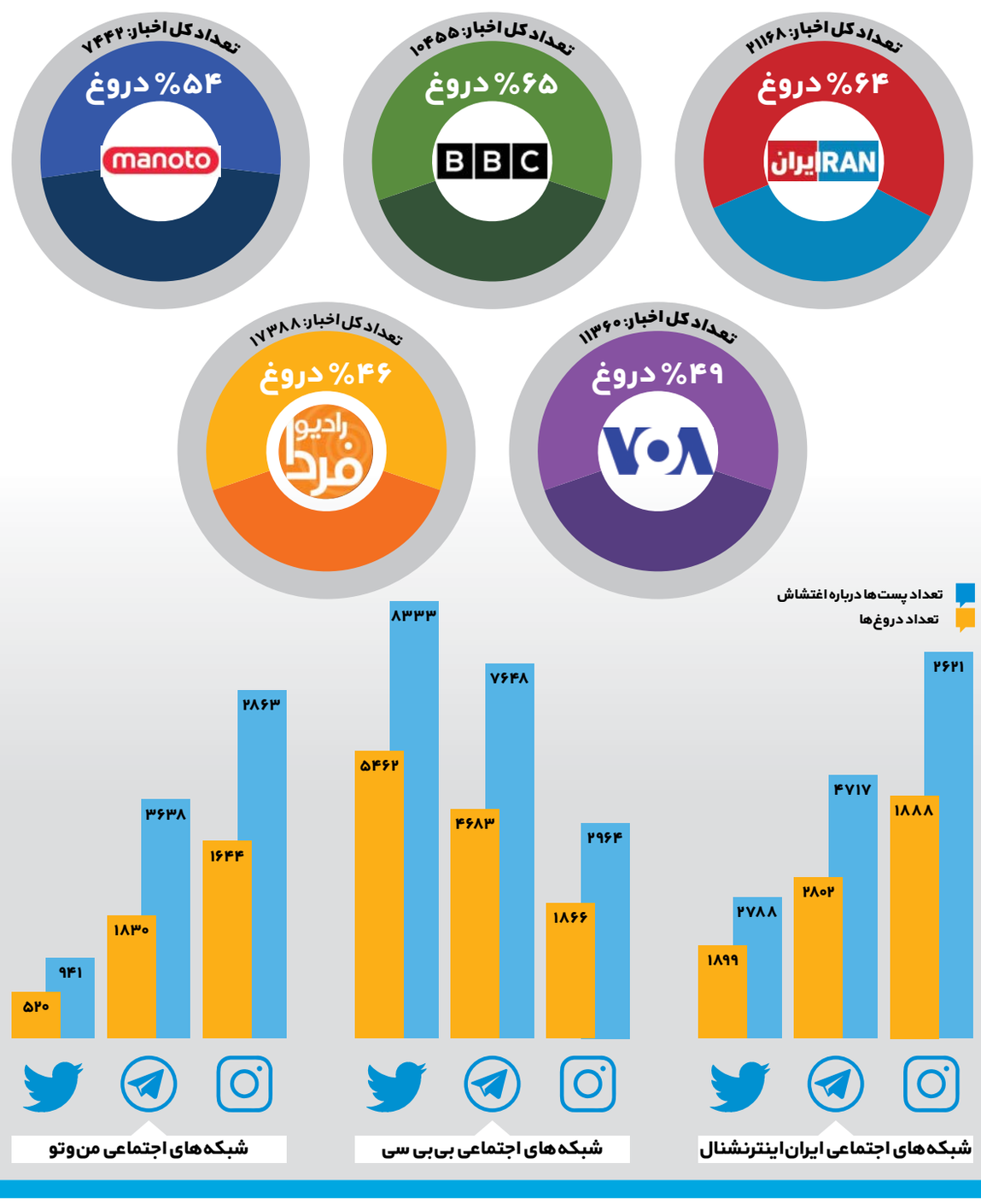

منبع پژوهش: خبرگزاری فارس

اینفوگرافیک: مجتبی بختیاری - جام‌جم

حکمت

امام علی(ع)

مشورت با دیگران سرچشمه هدایت و رهیابی است.

غرر الحکم

نکته روز

کاهش تولید آنتی‌بیوتیک به چه قیمتی؟

قصه کمبود آنتی‌بیوتیک تنها طغیان آنفلوآنزا نیست!

موضوع کمبود آنتی‌بیوتیک در هنگامه طغیان آنفلوآنزا همچنان ادامه دارد، موضوعی که حتی با خرید و ورود آنتی‌بیوتیک وجه دیگری هم یافته است. هر چند سمت و سوی انتقادها به بی‌توجهی وزارت بهداشت در عدم تامین داروی مورد نیاز برمی‌گردد اما موضوع کمبود آنتی‌بیوتیک معلول‌های دیگری هم دارد. برخی کارشناسان دارویی بخشی از دلایل کمبود آنتی‌بیوتیک را به‌دلیل کاهش تولید داروی آنتی‌بیوتیک در دو ماه گذشته در کشور و همزمانی با شیوع آنفلوآنزا می‌دانند، چراکه همه‌گیری آنفلوآنزا و کاهش تولید داروی آنتی‌بیوتیک به‌طور همزمان چنین مشکلاتی را ایجاد کرده است. البته که همان روزها بهرام عین‌اللهی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی میانگین بالای مصرف دارو در ایران را هم به سیاهه دلایل کمبود آنتی‌بیوتیک اضافه کرد و گفت: «تجویز دارو در نسخ، ۱/۵ قلم در دنیاست اما در کشور ما چهار قلم در نسخ تجویز می‌شود و این موضوع مصرف دارو را بالا می‌برد.»

گرچه علت کمبود آنتی‌بیوتیک منطقی نبودن تجویز دارو و مصرف بالای آن توسط مردم اعلام شد و همین موضوع هم همچنان مورد مناقشه است اما بار دیگر وزیر بهداشت این موضوع را با پرده برداشتن از تخلف دو شرکت بزرگ داروساز در تولید آنتی‌بیوتیک مورد نیاز کشور فاش کرد و اعلام کرد: «این شرکت‌ها برای سود بیشتر تولید را کاهش دادند اما پس از احراز تخلف، ملزم شدند به‌صورت سه شیفت کمبود اقلام دارویی را جبران کنند.»

عین‌اللهی درباره کمبود آنتی‌بیوتیک‌ها بیان کرد: «سازمان غذا و دارو آمار نیاز آنتی‌بیوتیک کشور را اردیبهشت‌ماه به شرکت‌های دارویی ارائه کرده مواد اولیه موجود بوده و این شرکت‌ها باید در زمان مناسب داروی مورد نیاز را تولید می‌کردند اما متأسفانه دو شرکت دارویی در ارائه اظهارات تخلف کرده و تولید را به بهانه سود بیشتر، در شهریور کاهش داده‌اند.»

گرچه برای جبران کمبود این دارو تاکنون اقداماتی صورت گرفته اما کافی نیست زیرا تا زمانی که مردم نیازمند به این داروها نتوانند برای درمان بیماری خود به‌راحتی به این داروها البته با تجویز پزشک دسترسی نداشته باشند، نمی‌توان مهر تایید بر حل این مشکل زد، بنابراین تولید به میزان نیاز و در دسترس مردم بودن با تجویز منطقی پزشک خواسته و مطالبه مردم و بیماران نیازمند به آنتی‌بیوتیک است. در کش‌وقوس‌های پیش آمده برای تولید آنتی‌بیوتیک، این روزها آنفلوآنزا هم خودنمایی کرده و شاید اگر این بیماری در کشور همه‌گیر نبود این تخلفات و اقدامات نادرست برخی شرکت‌های داروسازی در کاهش تولید آنتی‌بیوتیک نمایان نمی‌شد. اکنون که آنفلوآنزا با سرعت بالا در حال انتشار است، مصرف آنتی‌بیوتیک در بین مردم هم روند افزایش داشته که به همین منظور وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و جمعیت هلال‌احمر برای جبران کمبود آنتی‌بیوتیک در شرایط همه‌گیری آنفلوآنزا برنامه‌ریزی کرده تا این مشکل به‌زودی حل شود.

پرسه

هزینه برق چه کسانی رایگان شد؟

تابستان امسال را در حالی سپری کردیم که برخلاف سال‌های گذشته با کمترین میزان خاموشی‌ها همراه بود. یکی از اقدامات وزارت نیرو در تابستان امسال تعرفه‌گذاری به نفع مصارف عادی بود. در این طرح مشترکان خوش‌مصرف مشوق‌هایی گرفتند. به‌ازای کاهش هر کیلووات ساعت مصرف برق، ۵۰۰ تومان پاداش داده می‌شود. هشت میلیون مشترک قبض صفر دریافت کردند؛ یعنی هزینه برق آنها رایگان شده است و البته مشترکان پرمصرف یک هزار و ۳۵۷ میلیارد تومان جریمه شدند. در طول ۳۰ سال گذشته نمودار مصرف برق خانگی رو به رشد بوده است اما تا مرداد امسال نسبت به سال گذشته ۴/۵ درصد کاهش داشت. در بخش خانگی ۱۵۰۰ مگاوات و در بخش اداری ۶۵۰ مگاوات صرفه‌جویی شد.

برای دیدن این ویدئو کیوآرکد زیر را اسکن کنید

تهران؛ نقطه داغ متان

ثبت شهر تهران در گزارش ناسا به‌عنوان یکی از سه نقطه داغ متان در کره زمین، حاصل شش دهه دفن غیراصولی و اقدام نکردن برای استحصال گاز در مجتمع زباله آرادکوه است. هر چند همین موضوع هم طی چند هفته مورد مناقشه برخی نهادها بود، ابتدا از سوی شهرداری تکذیب و بعد از آن معطوف شد به گزارش رسمی سازمان حفاظت از محیط زیست و در نهایت هم از سوی این سازمان به صورت تلویحی این موضوع تایید شد اما این متان از کجا آمده است؟ دفن غیراصولی پسماند در آرادکوه تهران قرار است تا کی ادامه پیدا کند؟ اساسا منظور از دفن غیراصولی چیست؟ زباله‌سوزی در حاشیه تهران چه پیامدهایی روی سلامت شهروندان دارد؟

برای دیدن این ویدئو کیوآرکد زیر را اسکن کنید

چهارراه

زندگی روی نت

نگاهی به فرازهایی از زندگی چایکوفسکی به بهانه سالمرگش

بیش از ۱۵۰سال پیش در روسیه موسیقیدانی متولد شد که هنوز نوای ساخته‌هایش در گوش اهالی موسیقی زنگ می‌زند. امروز اما به گواه تقویم‌ها سالمرگ اوست؛ پیوتر ایلیچ چایکوفسکی. چایکوفسکی اصول و قواعد موسیقی کلاسیک غربی و جریان موسیقی توصیفی را در روسیه فراگرفت و به ترویج و اعتلای این مکتب در مقابل شیوه موسیقی کوینتت (یک گروه اجرایی برای پنج خواننده یا اجرای سازی یا یک آهنگسازی برای پنج صدا و پنج ساز است) پرداخت. او گرچه قواعد سنتی موسیقی اروپا را اساس کارهای خود قرار داد اما به موسیقی محلی و افسانه‌های روسی بی‌توجه نبود. آثار متعددی ازجمله چندین سمفونی، کنسرواتوار، اپرا، باله و موسیقی مجلسی از وی به یادگار مانده است. یکی از این حضورها به مناسبت افتتاح تالار کارنگی در نیویورک در سال ۱۸۹۱میلادی بود. او در سال ۱۸۸۴ میلادی مورد احترام و تشویق امپراتور الکساندر سوم قرار گرفت و در پایان دهه ۸۰ میلادی به دریافت جایزه حقوق مادام‌العمر نایل شد. در کنار کارنامه هنری این موسیقیدان اما زندگی شخصی او هم پرفراز و نشیب بود. سال ۱۸۷۷ برای این هنرمند، سالی سخت و تلخ و پرآشوب بود. در این سال او با دختری ۲۸ ساله که از شاگردان هنرستان بود و موسیقی او را بسیار می‌ستود ازدواج کرد ولی این ازدواج، دوام زیادی نداشت. طوری که چند روز بعد از این ازدواج، آن را شکنجه و عذاب روحی دانست.

من موسیقیدانم نه کارمند

چایکوفسکی، مشهورترین آهنگساز روس در شهر کوچک وُتکینسک که پدرش در آنجا بازرس معدن بود، زاده شد. در ۱۰ سالگی همراه خانواده‌اش به سن‌پترزبورگ نقل‌مکان کرد و در آنجا به مدرسه حقوق رفت.

پس از پایان تحصیل در ۱۹ سالگی کارمند دولت شد. در ۲۱ سالگی که دیگر کم و بیش برای فراگیری موسیقی دیر است به تحصیل تئوری موسیقی پرداخت و همزمان با کار دولتی در هنرستان جدید موسیقی سن‌پترزبورگ که نخستین مدرسه دانشگاهی موسیقی در روسیه بود، نام‌نویسی کرد. دو روز پس از ورود به هنرستان به خواهرش چنین نوشت: «دیر یا زود شغل کنونی‌ام را رها می‌کنم و به موسیقی می‌پردازم... البته تا هنگامی که اطمینان بیابم که دیگر نه کارمند، بلکه یک موسیقیدان هستم، استعفا نخواهم داد. سال بعد چنین کرد.»

پیشرفتش در موسیقی چنان برق‌آسا بود که پس از پایان دوره هنرستان در هنرستان جدید مسکو استاد هارمونی شد و ۱۲ سال همین شغل را حفظ کرد.

موسیقی یک زندگی

«در جنگل‌های دورافتاده بزرگ شدم و از همان کودکی، درونم را از زیبایی توصیف‌ناپذیر و خاص موسیقی بومی روسیه می‌انباشتم... من عاشق سودازده عنصر روس در تمام جلوه‌هایش هستم.» چایکوفسکی خود را به معنای واقعی کلمه روس می‌دانست اما ترانه‌های بومی روسیه فقط یکی از عناصر تأثیرگذار بر هنر او بود.

سبک موسیقی چایکوفسکی دربردارنده عناصری از موسیقی فرانسوی، ایتالیایی و آلمانی است. آثار چایکوفسکی بیش از آثار دیگر معاصرانش، یعنی گروه پنج نفره روس به سبک و سیاق موسیقی غرب است.

او عناصر ملی و جهانی را درهم آمیخت تا موسیقی بسیار شخصی و سودایی خود را بسازد. در نوشته‌هایش آمده است: «هنگام آهنگسازی، شور و احساس چنان مرا می‌گذارد و در ذهنم شعله می‌کشد که تمام افرادی که موسیقی‌ام را می‌شنوند بازتابی از آنچه را بر من گذشته است، تجربه خواهند کرد.»

نواهای ماندگار

موسیقی چایکوفسکی سراسر دربردارنده ملودی‌هایی زیباست که مانند حرکت‌های باله آکنده از انعطاف و جهش است.

او ملودی را چندین‌بار تکرار می‌کند و گاه‌به‌گاه با استفاده از دینامیک قوی‌تر و ارکستراسیون حجیم‌تر، بیانی درونگرایانه و تغزلی را به شور و غوغایی پرتوان بدل می‌سازد. ارکستراسیون او به نهایت رنگارنگ و تضادهای تأثیرگذار و تناوب استفاده از زهی‌ها، بادی‌های چوبی و برنجی از ویژگی‌های آن است. کیفیت پراحساس موسیقی او از تضادهای شدید تمپو، دینامیک و مواد تماتیک سرچشمه می‌گیرد.

ملال یک عاشقانه

چایکوفسکی، رومئو و ژولیت را در ۲۹ سالگی در آغاز دوران خلاقیت هنری خود آفرید. رومئو و ژولیت که اکنون یکی از محبوب‌ترین آثار آهنگسازی است در نخستین شب اجرا در ۱۸۷۰ میلادی با شکستی ملال‌انگیز روبه‌رو شد. او در این‌باره می‌نویسد: «پس از کنسرت، شام خوردیم... در سراسر آن شب هیچ‌کس حتی کلمه‌ای درباره اوورتور به زبان نیاورد و من چقدر در حسرت تحسین و توجه بودم.»

چایکوفسکی بر آن شد که اوورتور را بازبینی کند و بنا به پیشنهاد دوستش تم جدیدی ساخت اما با این همه، اثرش با استقبال روبه‌رو نشد. تنها بعد از ۲۰ سال و پس از بازبینی‌های دیگر بود که رومئو و ژولیت محبوبیتی جهانی یافت.